

2.2 ให้บริการการศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพแก่ผู้เรียนในชุมชนโดยจัดเป็นการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.3 ให้บริการการศึกษาตามความต้องการและความสนใจของบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน

2. ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาที่จะจัดแบ่งออกได้เป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

2.1 หลักสูตรระยะสั้นหรือหลักสูตรตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

(Short Courses or Customized Courses)

2.2 หลักสูตรประกาศนียบัตร 1 ปี (Terminal Programs)

2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตร 2 ปี

2.3.1 เพื่อการศึกษาต่อในระดับปริญญา (Transferred Programs)

2.3.2 อาชีวศึกษาหรือวิชาชีพเทคนิค (Vocational or Technical Programs)

รายละเอียดของหลักสูตรแต่ละประเภทมีดังนี้

1. หลักสูตรระยะสั้น (Short Courses or Customized Courses)

เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อให้บริการการศึกษาแก่ชุมชน และเป็นไปตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียนโดยมีได้กำหนดพื้นฐานของการศึกษารายวิชาขั้นต้นของผู้เรียน หลักสูตรดังกล่าว ได้แก่ ทำอาหาร คัดผม แต่งหน้า หลักสูตรคอมพิวเตอร์เฉพาะเรื่อง เช่น Microsoft Words/ Microsoft Excel/ Power Point เป็นต้น ผู้เรียนที่ศึกษาจะได้รับวุฒิบัตร การจัดหลักสูตรดังกล่าวเหล่านี้ควรมีลักษณะยืดหยุ่นตามสภาพของชุมชน เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นให้เปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของชุมชน เช่น หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี หลักสูตรระยะสั้นบางหลักสูตรอาจจัดในลักษณะที่เน้นหรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การหล่อเทียนพรรษา การละเล่นท้องถิ่นหรือศิลปะของท้องถิ่น ระยะเวลาในการเรียนในแต่ละหลักสูตรแตกต่างกันไป บางหลักสูตรอาจจัดเป็นรายวิชาได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของแต่ละหลักสูตร และหลักสูตรประเภทนี้หากมีการอบรมตั้งแต่ 20 ชั่วโมงขึ้นไปก็สามารถรับวุฒิบัตรได้

2. หลักสูตร 1 ปี (Terminal Programs) เป็นหลักสูตรที่จบในตัวเองบางเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 หลักสูตร 1 ปี ที่มุ่งเน้นให้การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาทั่วไป (General Courses) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสำหรับบุคคลที่ต้องการศึกษารายวิชาที่เน้นหมวดศึกษาทั่วไป ซึ่งได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เป็นต้น รายวิชาเหล่านี้มีลักษณะเดียวกับรายวิชาที่ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีศึกษาในปีที่ 1 และปีที่ 2 ในหมวดศึกษาทั่วไป โดยที่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรพื้นฐานอุดมศึกษา (General Certificate)

2.2 หลักสูตร 1 ปี ที่มุ่งให้การศึกษาด้านวิชาชีพแก่ผู้เรียน (Vocational or Technical Programs) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยเน้นการฝึกทักษะและการให้ความรู้ความเข้าใจในอาชีพนั้นๆ เพียงพอจนสามารถประกอบอาชีพได้ เช่น หลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล หลักสูตรผู้ช่วยทันตแพทย์ เป็นต้น โดยผู้ที่สำเร็จหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรพื้นฐานอาชีวศึกษาหรือประกาศนียบัตรพื้นฐานวิชาชีพเทคนิค หลักสูตรระดับประกาศนียบัตร 1 ปี ทั้งสองลักษณะ ผู้เรียนจะใช้เวลาศึกษา 2 ภาคการศึกษาหรือ 1 ปี ในระบบทวิภาคและมีหน่วยกิตรวมประมาณ 30 -38 หน่วยกิต

2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตร 2 ปี (Transferred Programs) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.3.1 หลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับปริญญา หลักสูตรนี้เทียบได้กับหลักสูตรที่นักศึกษาระดับปีที่ 1 และปีที่ 2 ของสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีจัดได้เป็น 3 แบบ คือ ศิลปะศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ผู้สำเร็จการศึกษาทางศิลปศาสตร์จะได้รับประกาศนียบัตรศิลปศาสตร์ ซึ่งเทียบได้กับอนุปริญญาศิลปศาสตร์ (Associate in Arts - AA) ของต่างประเทศและสามารถจะศึกษาต่อในสาขาหรือคณะวิชาต่างๆ เช่น อักษรศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เป็นต้น ผู้สำเร็จการศึกษาทางวิทยาศาสตร์จะได้รับประกาศนียบัตรวิทยาศาสตร์ ซึ่งเทียบได้กับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ (Associate in Science - AS) ของต่างประเทศ และสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อในสาขาหรือคณะวิชาต่างๆ เช่น คณะวิทยาศาสตร์ เกษศาสตร์ ทันตแพทย์ศาสตร์ และแพทยศาสตร์ เป็นต้น ผู้สำเร็จการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จะได้รับประกาศนียบัตรวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งเทียบได้กับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Associate in Applied Science - AAS) ของต่างประเทศ และสามารถเข้าศึกษาต่อในสาขาหรือคณะวิชาต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น หลักสูตรระดับประกาศนียบัตร 2 ปีนี้ ใช้เวลาศึกษา 2 ปี ในระบบทวิภาคและมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรประมาณ 60 – 75 หน่วยกิต

2.3.2 หลักสูตรอาชีวศึกษาหรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (Vocational or Technical Programs) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีและมุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับช่างเทคนิคตามสาขาอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน หลักสูตรประเภทนี้อาจจะเป็นหลักสูตรเบ็ดเสร็จในตัวเอง เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ แต่บางสาขาวิชาหรือประเภทวิชาอาจใช้เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่จะไปศึกษาต่อ ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรอาชีวศึกษา (Vocational Diploma) หรือวิชาชีพเทคนิค (Technical Diploma) หลักสูตรประกาศนียบัตร 2 ปีนี้ ผู้เรียนใช้เวลาศึกษาประมาณ 2 ปี ในระบบทวิภาคและมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรประมาณ 60 – 75 หน่วยกิต

จากหลักสูตรอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา สรุปได้ว่า หลักสูตรที่เปิดในการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา มีหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตร 1 ปี ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อให้บริการการศึกษาแก่ชุมชน และเป็นไปตามความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนโดยมิได้กำหนดพื้นฐานของการศึกษาขั้นต้นของผู้เรียน

แนวคิดในการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนเป็นเกิดจากความจำเป็นในการผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการพัฒนาประเทศและมีแนวความคิดที่จะใช้การจัดการศึกษาตามหลักการวิทยาลัยชุมชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และให้ส่งเสริมการศึกษาและทดลองการจัดการศึกษาแบบวิทยาลัยชุมชนเพื่อสนองความต้องการกำลังคนระดับกลางในแขนงวิชาที่ประเทศมีความต้องการมาก ตลอดจนปัญหาในระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นไปเพื่อคนส่วนน้อยไม่เกิดความเป็นธรรมในสังคม

ความหมายของวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และเป็นสถานศึกษาที่ให้โอกาสสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองทั้งทางด้านทักษะ ด้านความพร้อม ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุวกิจ ศรีปีดดา (2537 : 21) ได้ให้ความหมายของวิทยาลัยชุมชนว่า หมายถึง สถานศึกษาที่ให้ความรู้แก่ประชาชนรอบๆ บริเวณที่วิทยาลัยตั้งอยู่ให้บุคคลเหล่านั้นสามารถทำมาหากินตามอาชีพที่ตนเลือกได้เป็นอย่างดี มีคุณภาพสูง บริการความรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

สุรีย์พร ภูศรี และสุเทพ เมฆไชสง (2539 : 22-23) ได้ให้ความหมายของวิทยาลัยชุมชนว่า หมายถึง สถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสม โดยมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาว มีทั้งหลักสูตรที่จบในตัวเพื่อออกทำงาน หลักสูตรเพื่อประเทืองปัญญา และหลักสูตรที่เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคณะระดับที่สูงขึ้นไป

ธงชัย สมบูรณ์ (2547 : 2) ได้ให้ความหมายของวิทยาลัยชุมชนว่า หมายถึง สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสูงกว่าระดับชั้นมัธยมแต่ไม่ถึงระดับปริญญาตรี

จากความหมายของวิทยาลัยชุมชน สรุปได้ว่า วิทยาลัยชุมชน หมายถึง สถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีหลักสูตรหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสม โดยมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาว

ความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน

จากการที่ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อให้ทันต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศแล้ว มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2538 : 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนว่า ศูนย์รวมการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางทั่วถึง และครอบคลุมพื้นที่ ตลอดจนเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนกลมกลืนกับวิถีชีวิตของชุมชน ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อก่อให้เกิดสังคมการเรียนรู้ และการพึ่งตนเอง รวมทั้งการใช้ชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย

จินดา นูเร (2539 : 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนว่า สถานที่ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ข้อมูลข่าวสาร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นสถานที่จัดให้มีการเรียนการสอนของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน และเป็นแหล่งให้บริการทรัพยากรการศึกษาชุมชน

สวัสดิ์ ตี๋ชื่อ (2541 : 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนว่าเป็นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การพัฒนา การบริการ การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งดำเนินการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และจะต้องมีอาคาร สถานที่มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ประเภทต่างๆ อย่างหลากหลาย มีกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาต่างๆ มีผู้เรียน ผู้ใช้บริการโดยมีระบบการบริหาร การจัดการและการให้บริการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

อัญญา บัวบุญ (2544 : 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนว่า การศึกษาที่จัดขึ้นโดยประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยบุคคลสามารถจะศึกษา ค้นคว้า อบรม เรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถตามศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สุชาติ ใจภักดี (2549 : 174) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนว่า การจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน (Community College) เป็นการจัดการศึกษาที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากำหนดแนวทางโดยยึดหลักการศึกษโดยชุมชนเพื่อชุมชน

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2549 : 12 ; อ้างถึงใน สุชาติ ใจภักดี. 2549 : 155) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนว่า ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้กับแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และบุคคลซึ่งกำลังแสวงหางานทำในพื้นที่ ขณะเดียว

กันก็พยายามที่จะส่งเสริมหรือช่วยให้เกิดการทำธุรกิจใหม่ๆ ขึ้นในชุมชน มีการจัดฝึกอบรมและโปรแกรมการเรียนรู้หนังสือเพื่อสนองนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือของประชาชน

จากความสำคัญของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน สรุปได้ว่า วิทยาลัยชุมชนเป็นการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการและสอดคล้องกับสภาพปัญหาแนวทางการพัฒนาของชุมชนที่เป็นพื้นที่บริการของวิทยาลัย

การจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาซึ่งการเรียนการสอนในรูปแบบวิทยาลัยชุมชนนั้นเป็นประเภทตามความตามการของผู้เรียน เป้าหมายหลักของวิทยาลัยชุมชนต้องตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนเป็นหลัก ประกอบด้วยผู้เรียน วิทยาลัยชุมชนจะต้องนำองค์ความรู้เข้าไปช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชน ท้องถิ่นนั้นๆ นอกจากนั้น วิทยาลัยชุมชนยังช่วยแก้ปัญหาในหลายๆ เรื่อง เช่น การขยายโอกาส เปิดโอกาสให้ผู้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้เรียน ได้มีโอกาสเข้ามาเรียนต่อที่วิทยาลัยชุมชน และการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทยมีดังนี้

สุชาติ ใจภักดี (2549 : 42) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทยว่า การจัดการศึกษาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน (Community College) ของประเทศไทยเป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาในอดีตที่ผ่านมา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการจัดการศึกษาประเภทนี้ คือ กระทรวง ศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย โดยกำกับดูแลการจัดการศึกษาระดับนี้ของหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งของรัฐและเอกชน นอกจากนี้ ก็มีหน่วยงานอื่นๆ จัดการศึกษาระดับนี้ในรูปแบบของวิชาชีพเฉพาะทาง เพื่อสนองความต้องการกำลังคนของหน่วยงาน หลักสูตรของทุกสถาบันที่จัดการศึกษาระดับนี้ ล้วนแล้วแต่เป็นหลักสูตรวิชาชีพและจัดสอนหลักสูตรควบคู่กับหลักสูตรระดับอื่นทั้งหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาและหลักสูตรอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีเป็นการเฉพาะ

เมื่อรัฐบาลของ ฯพณฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้เข้ารับผิดชอบในการบริหารประเทศและแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ด้านการศึกษาข้อ 4 ว่า “จัดให้มีวิทยาลัยชุมชนขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา” และต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2546 จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนโดยให้มีฐานะเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

จากการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย สรุปได้ว่า วิทยาลัยชุมชนเป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญา

เพื่อสนองความต้องการกำลังคนของหน่วยงาน และหลักสูตรที่จัดการศึกษาในระดับนี้ ล้วนแล้ว แต่เป็นหลักสูตรวิชาชีพและจัดสอนหลักสูตรควบคู่กับหลักสูตรระดับอื่นทั้งหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาและหลักสูตรอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

หลักการ รูปแบบ พันธกิจและการบริหารและการจัดการวิทยาลัยชุมชน

การบริหารจัดการวิทยาลัยชุมชนจะ จัดระบบบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักการ ปรัชญา วิทยาลัยชุมชนที่มุ่งให้ชุมชนเป็นเจ้าของการศึกษา โดยจัดระบบให้ชุมชนเข้ามาบริหารจัดการศึกษา ตามความต้องการของตนเองเพื่อให้วิทยาลัยชุมชนเป็นกลไกสำคัญของการสร้างความเข้มแข็งให้ ชุมชนการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยศึกษา ความต้องการและปัญหาของชุมชนตลอดเวลาจนจัดทำหลักสูตร และส่งเสริมให้วิทยาลัยชุมชน พัฒนาหลักสูตรเองการจัดบริการการศึกษาเข้าถึงประชาชน ดำเนินการกระจายแหล่งเรียนรู้ไปสู่ ชุมชน เพื่อให้บริการการศึกษาเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง โดยจัดระบบโครงสร้าง การศึกษาเป็นระบบเครือข่ายโดยมีวิทยาลัยชุมชนเป็นแม่ข่าย และมีหน่วยจัดการศึกษาที่หลากหลาย กระจายอยู่ทั่วชุมชนเป็นเครือข่าย

หลักการวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษาของรัฐซึ่งบริหารจัดการโดยชุมชนที่จัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งสายวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอด ชีวิตที่สามารถเชื่อมโยงกับการศึกษาทุกระดับ และเติมเต็มส่วนการศึกษาที่ขาดไปของประชาชนให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนถึงอบรมในหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความ ต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งหลักการ วิทยาลัยชุมชนมีดังนี้

สุชาติ ใจภักดี (2549 : 159) ได้กล่าวถึงหลักการวิทยาลัยชุมชนว่า การจัดการศึกษาของ วิทยาลัยชุมชนในประเทศไทยมีหลักการที่สำคัญคือเป็นการขยายโอกาสและเปิดโอกาสทางการศึกษา สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาแต่ขาดโอกาสมีดังนี้

1. เปิดกว้างและเข้าถึงง่าย การรับที่เปิดกว้างให้โอกาสและปฏิบัติต่อนักศึกษาผู้เข้ารับ การบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการประกันความเสมอภาคแก่กลุ่มคนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลให้มี โอกาสได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งจัดให้บริการคำปรึกษา /แนะแนวบริหารจัดการวางแผน เรียนที่ยืดหยุ่นหลากหลาย และการขยายเครือข่ายการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมทั่วถึงในลักษณะ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยึดชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้คนไทยในชุมชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะอย่าง กว้างขวาง

2. มีหลักสูตรหลากหลายประเภท โดยจัดโปรแกรมการศึกษาแบบสหวิทยาการมีทั้งหลักสูตรคู่ขนานกับระบบอุดมศึกษาเพื่อการศึกษาต่อและมีหลักสูตรทางเลือกเพื่อเข้าสู่อาชีพ ตลอดจนหลักสูตรเพื่อฝึกทักษะการทำงานที่สามารถเข้าสู่งานได้รวดเร็ว หลักสูตรต่างๆ จัดให้ทุกสาขา ทุกอาชีพ เป็นทางเลือกของคนในชุมชนตามศักยภาพบุคคล

3. คอบสนองต่อชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นแหล่งผลิตและพัฒนากำลังคนในทางเศรษฐกิจหลักทั้งด้านธุรกิจการเกษตร และอุตสาหกรรมที่เน้นการสร้างวิชาชีพเพื่อการประกอบกิจการ (Entrepreneurship) ช่วยให้เกิดการสร้างกิจการงานของตนเองรวมทั้งผลิตคนป้อนตลาดแรงงานตลอดจนช่วยเพิ่มพูนทักษะการทำงานแก่แรงงานในภาคการผลิตของสังคมและประเทศชาติ

4. เน้นคุณภาพและการใช้ประโยชน์ จัดการสอนและฝึกอบรมที่คุณภาพมุ่งผลให้ผู้เรียนและกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการมีความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและรูปแบบวิธีการที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลและชุมชน เช่น การจัดร่วมกับโรงงาน สถานประกอบการ การจัดแบบสะสมหน่วยกิต จัดหลักสูตรสนองความต้องการด้านสังคม วัฒนธรรม สุขภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ นิทรรศการ ศิลปะ กีฬา ดนตรี การละคร การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เป็นต้น

5. เสียค่าใช้จ่ายน้อย จัดเก็บค่าบริการจากกลุ่มเป้าหมายในราคาถูก เพื่อให้บริการแก่กลุ่มบุคคลในท้องถิ่น ที่อยู่ห่างไกลและมีปัญหาด้านเศรษฐกิจได้มีโอกาสเรียนโดยไม่ออกไปจากระบบการศึกษาและได้เรียนใกล้บ้านตลอดจนได้เรียนไปพร้อมกับการทำงานเพื่อพัฒนาต่อเนื่องให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต

6. สร้างพันธมิตรกับธุรกิจเอกชน องค์กรของรัฐ และองค์กรเอกชน สร้างความแข็งแกร่งในการบริหารจัดการ โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในรูปแบบเครือข่ายระหว่างวิทยาลัยชุมชน สถานประกอบการองค์กรเอกชนและหน่วยงานของรัฐและเอกชนอื่นๆ เพื่อสามารถให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง

7. ปรับตัวอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทการศึกษา ที่เน้นการให้บริการแก่คนในสังคมได้อย่างครอบคลุมทุกเป้าหมาย ทั้งวิธีบริหารและการจัดการ สาขาวิชาทันสมัย ยืดหยุ่น และรวดเร็ว ทันกับความเปลี่ยนแปลง

8. ค้นหาโอกาสใหม่ๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ สำรวจ/จัดทำระบบข้อมูล การเปลี่ยนแปลงความต้องการของชุมชน เทคโนโลยีและตลาดแรงงานตลอดเวลาเพื่อนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

9. เชื่อมโยงกับพันธกิจทั้งในและนอกชุมชน จัดบทบาทที่เข้มแข็งในการแสวงหาพันธมิตรความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน หน่วยงานองค์กร สมาคมวิชาชีพ ผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน กำหนดกรอบความร่วมมือทั้งรูปแบบและระดับความสัมพันธ์หลากหลายให้ชุมชนได้เลือกในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความพร้อมของตน เพื่อร่วมกันดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ด้านต่างๆ ตามภารกิจของวิทยาลัยชุมชน

10. ชุมชนเป็นผู้ร่วมดำเนินการสร้างองค์กรที่เข้มแข็งในการชักนำชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งการกำหนดนโยบายการตัดสินใจการดำเนินงาน และการสนับสนุนทุกรูปแบบ เพื่อจัดให้บริการตามความต้องการของชุมชน

สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน (2553 : 11) ได้กล่าวถึงหลักการวิทยาลัยชุมชนว่า หลักการของวิทยาลัยชุมชน ได้แก่

1. การเข้าถึงการศึกษา วิทยาลัยชุมชนต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาได้ โดยไม่มีข้อจำกัดโดยวิธีการดำเนินการ คือ

1.1 เปิดกว้างและเข้าถึงง่าย การรับที่เปิดกว้างให้โอกาสและปฏิบัติต่อนักศึกษาผู้เข้ารับบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการประกันความเสมอภาคแก่กลุ่มคนในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลให้มีโอกาสได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษารวมทั้งจัดให้บริการคำปรึกษา/แนะแนว บริหารจัดการเรียนที่ยืดหยุ่นหลากหลายและขยายเครือข่ายการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมทั่วถึง ในลักษณะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยึดชุมชนเป็นฐานเพื่อให้คนไทยในชุมชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะอย่างกว้างขวาง

1.2 มีหลักสูตรหลากหลายประเภท จัดเก็บค่าบริการจากกลุ่มเป้าหมายในราคาถูกเพื่อให้บริการแก่กลุ่มบุคคลในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลและมีปัญหาด้านเศรษฐกิจได้มีโอกาสเรียนโดยไม่ออกไปจากระบบการศึกษาและได้เรียนใกล้บ้านตลอดจนได้เรียนพร้อมกับการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต

2. การตอบสนองต่อความต้องการ วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลและชุมชน โดยมีวิธีการดำเนินการ ได้แก่

2.1 คอบสนองต่อชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นแหล่งผลิตและพัฒนากำลังคนในภาคเศรษฐกิจ ทั้งด้านธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เน้นการสร้างวิชาชีพเพื่อการประกอบกิจการ (Entrepreneurship) ช่วยให้เกิดการสร้างกิจการงานของตนเอง รวมทั้งผลิตคนป้อนตลาดแรงงาน ตลอดจนช่วยอบรมเพิ่มพูนทักษะการทำงานแก่แรงงานในภาคการผลิตของสังคมและประเทศชาติ

2.2 เน้นคุณภาพละประโยชน์ เป็นการจัดการสอนและฝึกอบรมที่มีคุณภาพส่งผลให้ผู้เรียนและกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการมีความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ใช้ทรัพยากร

ในท้องถิ่นและรูปแบบวิธีการที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลและชุมชน เช่น การจัดการร่วมกับ
 โรงงาน/สถานประกอบการ การจัดแบบสะสมหน่วยกิต จัดหลักสูตรสนองความต้องการด้านสังคม
 วัฒนธรรม สุขภาพ นิทรรศการ ศิลปะ กีฬา ดนตรี การละคร การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เป็นต้น

2.3 ปรับตัวอยู่เสมอเพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลง เป็นการปรับเปลี่ยนบทบาท
 การศึกษาที่เน้นการให้บริการแก่คนในสังคมได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งวิธีการและ
 การจัดสาขาวิชาที่ทันสมัย ยืดหยุ่นและรวดเร็วทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2.4 ค้นหาโอกาสใหม่ๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ สำรวจและจัดทำระบบ
 ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความต้องการของชุมชน เทคโนโลยีและตลาดแรงงานตลอดเวลา เพื่อนำมาใช้
 พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. ชุมชนเป็นผู้บริหาร วิทยาลัยชุมชนบริหารจัดการโดยชุมชน ใช้ทรัพยากร และศักยภาพ
 ของชุมชนในการดำเนินงาน โดยมีวิธีการดังนี้

3.1 เชื่อมโยงกับพันธมิตรทั้งในและนอกชุมชน เป็นการจับบทบาทที่เข้มแข็งในการ
 แสวงหาพันธมิตร ความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน หน่วยงาน องค์กร สมาคมวิชาชีพ ผู้เกี่ยวข้องทุก
 ส่วนกำหนดกรอบความร่วมมือทั้งรูปแบบ และระดับความสัมพันธ์หลากหลาย ให้ชุมชนได้เลือกใน
 การเข้าร่วมกิจกรรมความพร้อมของตน เพื่อร่วมกันดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ในด้านๆ ตามภารกิจ
 ของวิทยาลัยชุมชน

3.2 ชุมชนเป็นผู้นำ/ร่วมดำเนินการ เป็นการสร้างองค์กรที่เข้มแข็งในการชักนำชุมชน
 ให้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งกำหนดนโยบายการตัดสินใจ การดำเนินงานและการสนับสนุนทุกรูปแบบ
 เพื่อจัดให้บริการตามความต้องการของชุมชน

3.3 สร้างพันธมิตรกับธุรกิจเอกชน องค์กรรัฐและองค์กรเอกชน เป็นการสร้างความ
 แข็งแกร่งในการบริหารจัดการโดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในรูปแบบเครือข่ายระหว่างวิทยาลัย
 ชุมชน สถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการ องค์กรเอกชน และหน่วยงานรัฐและเอกชนอื่นๆ
 เพื่อให้สามารถบริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนได้อย่างกว้างขวาง

จากหลักการวิทยาลัยชุมชน สรุปได้ว่า การจัดระบบการศึกษาระหว่างวิทยาลัยชุมชน
 กับสถาบันอุดมศึกษาหรือชุมชน ซึ่งการสรรหาบุคคลเพื่อการบริหารและจัดการเรียนการสอนที่
 มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ตลอดจนการศึกษาความต้องการของชุมชน การส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนา
 หลักสูตรตามความต้องการ และการจัดการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของเศรษฐกิจ สังคม
 และชุมชน ในด้านการจัดหลักสูตรให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของปัญหาและความต้องการในการศึกษา
 การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกด้าน โดยชุมชนกำหนดความต้องการ (Need Study)

ด้วยวิธีการที่หลากหลายแล้วพัฒนาเป็นหลักสูตรโดยวิทยาลัยชุมชน ซึ่งหลักสูตรจะหลากหลาย และปรับเปลี่ยนตลอดเวลา

พันธกิจของวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนมีการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยศึกษาความต้องการและปัญหาของชุมชนตลอดเวลาก่อนจัดทำหลักสูตรและส่งเสริมให้วิทยาลัยชุมชนพัฒนาหลักสูตรเอง การจัดบริการการศึกษาเข้าถึงประชาชน ดำเนินการกระจายแหล่งเรียนรู้ไปสู่ชุมชน เพื่อให้บริการการศึกษาเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง และมีนักวิชาการได้กล่าวถึงพันธกิจของวิทยาลัยชุมชน ดังนี้

สุชาติ ใจภักดี (2550 : 160) ได้กล่าวถึงพันธกิจของวิทยาลัยชุมชนว่า วิทยาลัยชุมชนมีพันธกิจที่รัฐมอบหมายให้จัดการศึกษา ในระดับต่ำกว่าปริญญาในทุกสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการชุมชนที่วิทยาลัยตั้งอยู่ และนอกจากนี้ ยังมีพันธกิจที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าพันธกิจแรกคือ การให้การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนอันนำไปสู่ความสำเร็จทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน พันธกิจดังกล่าวสามารถกำหนดได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. การจัดการศึกษา การจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ประกอบด้วย

1.1 ระดับการศึกษา จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูง

1.2 จัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการทางสังคม และเศรษฐกิจหลักของประเทศ ประกอบด้วย

1.2.1 สังคมและเศรษฐกิจการเกษตร เน้นหลักสูตรการเกษตร อุตสาหกรรม

1.2.2 สังคมและเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เน้นหลักสูตรช่างฝีมือ การผลิตและ

การแปรรูป เป็นต้น

1.2.3 สังคมและเศรษฐกิจสารสนเทศ ภาคบริการเน้นหลักสูตรการบริหารจัดการ

วิทยาศาสตร์ สุขภาพ และการท่องเที่ยว

1.2.4 สังคมและเศรษฐกิจสารสนเทศ เน้นหลักสูตรคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ

1.3 ชนิดของหลักสูตร จัดหลักสูตรอย่างน้อย 4 ประเภท ได้แก่

1.3.1 หลักสูตรอนุปริญญาหรือหลักสูตร 2 ปีแรก ของระดับอุดมศึกษาทั้งสาย

วิชาการและวิชาชีพ เพื่อการถ่ายโอนไปศึกษาต่อระดับปริญญา หรือเพื่อประกอบวิชาชีพ

1.3.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเน้นความรู้ ทักษะ

และสมรรถนะอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ

1.3.3 หลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาอาชีพ และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.3.4 หลักสูตรปรับพื้นฐาน หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหรือรายวิชาที่ใช้จัดให้ผู้เรียน เพื่อปรับพื้นฐานการศึกษาให้เต็มประสิทธิภาพ

1.4 วิธีการจัดการศึกษา

จัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยจัดในรูปแบบที่เปิดกว้าง หลากหลาย ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นทั้งผู้เรียนจะเรียน ทางไกล เรียนภาคปกติ หรือภาคค่ำ หรือวันหยุดราชการ นอกจากนี้จะต้องสร้างพันธมิตรกับธุรกิจ เอกชน องค์กรของรัฐและชุมชน มุ่งเน้นคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และชุมชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการ ทั้งนี้ การดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศ

1.5 ผู้สอน ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้สอนซึ่งเป็นครู – อาจารย์ ที่ทำหน้าที่จัดการเรียน การสอนเป็นประจำ อยู่แล้วคือ อาจารย์ประจำของวิทยาลัยชุมชน และ ครู – อาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งเชิญมา เป็นอาจารย์พิเศษ

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์ ด้านการถ่ายทอด (การสอน) ซึ่งได้รับเชิญมาโดยมีฐานะเป็นอาจารย์พิเศษ หรือวิทยากร

1.6 กลุ่มเป้าหมายผู้เรียน

1.6.1 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

1.6.2 ผู้อยู่ในวัยแรงงานที่พลาดโอกาสศึกษาดักระดับอุดมศึกษา

1.6.3 ผู้ไม่รู้หนังสือ/ผู้ไม่สำเร็จการศึกษาระดับต่างๆ หรือผู้ออกกลางคัน

1.6.4 ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

1.6.5 ผู้ที่ทำงานหรือเกษียณงานแล้ว

1.6.6 ผู้ที่ทำงานและต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

1.6.7 ผู้เรียนในระบบการศึกษาปกติที่ต้องการพัฒนาความสามารถบางวิชา

2. การจัดฝึกอบรม

วิทยาลัยชุมชนมีพันธกิจในการจัดอบรมให้กับประชาชนเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในชุมชนโดยมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับอาชีพ ธุรกิจ เศรษฐกิจ และปัญหาทางสังคมของชุมชนดังนี้

2.1 หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะการประกอบอาชีพได้จริง และเข้าสู่อาชีพได้รวดเร็ว โดยจะต้องสอนแบบครบวงจรทั้งการตลาดและเทคโนโลยี

2.2 หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องเปิดสอนให้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนโดยหลักสูตรทั้ง 2 ประเภทสามารถเก็บหน่วยการเรียนสะสมไว้สำหรับเทียบความรู้เข้าสู่ระบบการศึกษาปกติได้

3. พัฒนาศักยภาพนักศึกษา

การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้ได้มาตรฐานสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การบริหารและการจัดการวิทยาลัยชุมชน

ในการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนได้ใช้หลักการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และตามมติคณะรัฐมนตรี คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ให้องค์กรท้องถิ่น หน่วยงาน ชุมชน ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนถึงการบริหารจัดการ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและจัดระบบเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความต้องการของชุมชนและความพร้อมในการดำเนินการเป็นหลัก ซึ่งรายละเอียดดังนี้

1. โครงสร้างทางการบริหารงานวิทยาลัยชุมชน

การบริหารงานวิทยาลัยชุมชนกำหนดให้บริหารโดยคณะกรรมการมี 2 ระดับ และผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนที่มีคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ดังนี้ (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2553 : 14)

1.1 ส่วนกลาง

คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่

สอดคล้องกับความต้องการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง สถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2 คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.2.1 พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของวิทยาลัย

ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1.2.2 ให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยที่สอดคล้องกับมาตรฐาน

ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

1.2.3 กำหนดแนวทางประสานส่งเสริมและสนับสนุนให้วิทยาลัยจัดระบบ

เครือข่ายในการบริหารการจัดการศึกษา

1.2.4 ออกระเบียบและข้อบังคับของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนและ

อาจมอบให้วิทยาลัยเป็นผู้ออกระเบียบและข้อบังคับสำหรับวิทยาลัยเป็นเรื่องๆ ไปก็ได้

1.2.5 พิจารณาเสนอการจัดตั้งการรวมและการยุบวิทยาลัยต่อคณะกรรมการ

การอุดมศึกษา

1.2.6 พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่วิทยาลัย

1.2.7 ระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของวิทยาลัยและส่งเสริม

การจัดตั้งกองทุนวิทยาลัย

1.2.8 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัย

1.2.9 เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาและรัฐมนตรีในการออก ระเบียบประกาศและข้อบังคับเพื่อดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัด การศึกษาของวิทยาลัย

1.2.10 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อการทำภารกิจ

อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

1.2.11 ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือรัฐมนตรี

มอบหมาย

1.2.12 อำนาจหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

1.3 สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.3.1 จัดทำข้อเสนอนโยบายและจัดทำแผนหลักของระบบวิทยาลัยชุมชน เสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณให้วิทยาลัยชุมชน

1.3.2 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน

1.3.3 จัดทำมาตรฐานการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

1.3.4 พัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนและระบบเครือข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.3.5 ดำเนินงานเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน

1.3.6 ปฏิบัติงานร่วมมือกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ระดับวิทยาลัย

2.1 สภาวิทยาลัยชุมชน

ทุกสภาวิทยาลัยชุมชนมีสภาวิทยาลัยชุมชนเป็นคณะกรรมการบริหารมาจากการสรรหา มีวาระคราวละ 3 ปี จำนวนไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนอุตสาหกรรมจังหวัด ผู้แทนหน่วยจัดการศึกษา ผู้แทนหอการค้าจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการศึกษาและเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ ศรัทธาในหลักการวิทยาลัยชุมชน มีจิตสาธารณะ และรักท้องถิ่นให้สภาวิทยาลัยชุมชนมีอำนาจหน้าที่

2.1.1 วางนโยบายและให้ความเห็นชอบแผนการจัดการศึกษาและงบประมาณของวิทยาลัย

2.1.2 กำกับดูแลให้วิทยาลัยปฏิบัติตามนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

2.1.3 ออกระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัย

2.1.4 พิจารณาให้ความเห็นชอบการแบ่งส่วนงานในวิทยาลัยและการจัดตั้งหน่วย

จัดการศึกษาของวิทยาลัย

2.1.5 ระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของวิทยาลัย

2.1.6 ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำการบริหารและการจัดการวิทยาลัยแก่

ผู้อำนวยการ

2.1.7 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

และการดำเนินงานของวิทยาลัย

2.1.8 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพ
ภายนอก ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

2.1.9 อนุมัติการให้อนุปรินญาและประกาศนียบัตร อนุมัติการจัดการเรียนการ
สอนในหลักสูตรที่เห็นชอบจากคณะกรรมการ

2.1.10 พิจารณาให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของวิทยาลัย

2.1.11 แต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ใน
อำนาจหน้าที่ของสภาวิทยาลัย

2.1.12 ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ

2.1.13 แต่งตั้งถอดถอนรองผู้อำนวยการ อาจารย์พิเศษและกรรมการสภาวิชาการ

2.1.14 ดำเนินการอื่นตามกฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการ

2.2 ผู้บริหารวิทยาลัย

ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยที่มาจากสรรหาและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราว
ละ 4 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ มีอำนาจหน้าที่

2.2.1 บริหารกิจการของวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ
ของทางราชการและของวิทยาลัย รวมทั้งนโยบายแผนพัฒนา มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาและ
วัตถุประสงค์ของวิทยาลัย

2.2.2 ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินของวิทยาลัย
ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการและข้อบังคับของวิทยาลัย

2.2.3 เป็นผู้แทนของวิทยาลัยในกิจการทั่วไป

2.2.4 จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภา

วิทยาลัย

2.2.5 แต่งตั้งคณะและถอดถอนหัวหน้าโปรแกรมวิชาและหัวหน้าหลักสูตร

2.2.6 เสนอสภาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแต่งตั้งและถอดถอนรองผู้อำนวยการ

อาจารย์พิเศษและกรรมการสภาวิชาการ

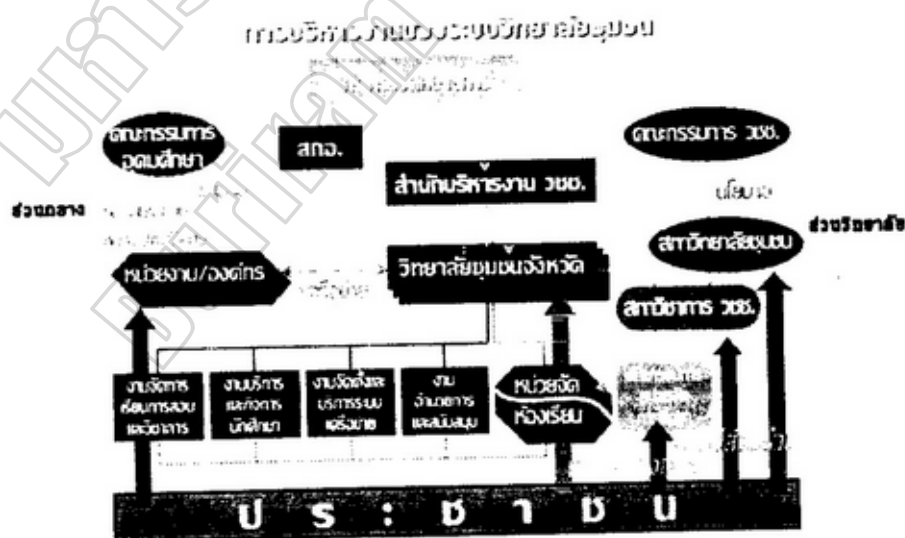
2.3 สภาวิชาการ

เป็นองค์คณะบุคคลชำนาญหรือเชี่ยวชาญงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน ทั้งระบบ มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่สภาวิทยาลัยและผู้อำนวยการเกี่ยวกับ หลักสูตรการเรียนการสอน คุณภาพทางการศึกษา การเปิดสาขาวิชา การเปิดหลักสูตรและ การดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษา

2.4 หน่วยจัดการศึกษา

เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนที่คณะกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชนประกาศ จัดตั้งให้เป็นหน่วยจัดการศึกษา เป็นเครือข่ายของวิทยาลัยชุมชนเพื่อจัดการศึกษาตามที่ชุมชน ต้องการร่วมกับวิทยาลัยชุมชน ได้แก่ สถานที่ของหน่วยงานราชการ ท้องถิ่น เอกชน สถานประกอบการ วัด ศาสนสถานและอื่นๆ ตามความพร้อมของแต่ละชุมชน

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของระบบวิทยาลัยชุมชน

บริบทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์เป็นสถาบันศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ก่อตั้งจากนโยบายของรัฐบาล โดยจัดให้มีวิทยาลัยชุมชนขึ้นในเฉพาะจังหวัดที่ยังขาดแคลน สถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีความเป็นมาดังนี้

ประวัติความเป็นมา

พรศักดิ์ พุทธิมาศย์ (2552 : 26-29) ได้กล่าวถึงประวัติของวิทยาลัยชุมชนว่าวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ได้จัดตั้งขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ด้านการศึกษา ข้อ 4 จัดให้มีวิทยาลัยชุมชนขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลน สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 10 จังหวัด โดยวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2545 ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลขณะนั้น โดยยึดหลักการ “การศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน” จากการศึกษาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือเทียบเท่ามีจำนวนมากที่ไม่สามารถเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ด้วยเหตุของความไม่พร้อมด้านต่างๆ เช่น ทุนทรัพย์ ภารกิจ กิจกรรมงานประจำ ความห่างไกลสถานศึกษา ความไม่สะดวกในการเดินทาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้ที่ประกอบอาชีพแล้วแต่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มทักษะในอาชีพ ในส่วนผู้ใช้แรงงานที่ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดเป็นแรงงานที่ขาดทักษะความรู้ ตลอดจนผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่างๆ วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์จึงเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาขั้นต่ำกว่าปริญญา (อนุปริญญา) เพื่อให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มทักษะในการทำงานการประกอบอาชีพ รวมถึงการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นและ เป็นการเรียนต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเชื่อมโยงกับการศึกษาทุกระดับและเติมเต็ม การศึกษาให้สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้ ยังตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมความเป็นอยู่ของบุคคลท้องถิ่นชุมชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดบุรีรัมย์ และนโยบายรัฐบาลที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนตามโครงการพัฒนาชนบท เช่นโครงการ 1ตำบล 1ผลิตภัณฑ์ (OTOP) กองทุนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรประณีต 1 ไร่ เป็นต้น โดยเปิดสอนหลักสูตรที่หลากหลาย ตามความต้องการของท้องถิ่นชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรบริหารจัดการ การดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนในด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม

สภาพที่ตั้งปัจจุบัน

1. สถานที่ตั้ง

วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ตลาดกลางองค์การบริหารส่วนตำบล
บัวทอง บ้านสวายสอ ถนนบุรีรัมย์ - สตึก ตำบลบัวทอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์
31000 โทรศัพท์ 0-4461-5128 โทรสาร 0-4465-129 เว็บไซต์ www.brcc.ac.th
(วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ 2550 : 3)

2. เครือข่ายหน่วยจัดการศึกษา

วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ จัดการศึกษาในหลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรระยะสั้นและ
ปรับพื้นฐานความรู้ ตลอดจนการฝึกอบรม หลักสูตรต่างๆ ตามความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนา
ทักษะอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดบุรีรัมย์ และนโยบายรัฐบาลที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
การจัดการศึกษาและฝึกอบรมเน้นความหลากหลาย ทั้งประเภทวิชาการ งานอาชีพ สังคมวัฒนธรรม
และพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเปิดโอกาสอย่างกว้างขวาง แก่ผู้เรียนทุกเพศทุกวัยให้สามารถนำความรู้
และทักษะไปประกอบอาชีพ ศึกษาต่อหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อซึ่งมีหน่วยจัดการศึกษา
ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

2.2 หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนคูเมืองวิทยาคม

2.3 หน่วยจัดการศึกษาอำเภอพลับพลาชัย

2.4 หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก

2.5 หน่วยจัดการศึกษาเทศบาลเมืองนางรอง (ปี 2551)

2.6 หน่วยจัดการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนมนต์ (ปี 2553)

2.7 หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนกระสังพิทยาคม (ปี 2552)

2.8 หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกรวดพิทยาคาร (ปี 2552)

2.9 หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนเมืองคตุลพิทยาสรรค์ (ปี 2552)

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

1. ปรัชญา (Philosophy)

วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาคน พัฒนาท้องถิ่น

2. วิสัยทัศน์ (Vision)

วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาค้ำว่าปริญญาที่มีมาตรฐานในการบริหารจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมโดยรวมของจังหวัดบุรีรัมย์

3. พันธกิจ (Mission)

3.1 ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา ตามมาตรฐานอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

3.2 ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 สร้างความพร้อมผู้เรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.3.1 พันธกิจหลัก

3.3.1.1 จัดการศึกษาระดับอนุปริญญา และส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.3.1.2 จัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต

3.3.1.3 จัดการเรียนการสอนเพื่อปรับพื้นฐานของผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถศึกษาในระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน

3.4 พันธกิจสนับสนุน

3.4.1 จัดการศึกษาให้ครอบคลุมตรงความต้องการ

3.4.2 เชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.4.3 ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและชุมชนเข้มแข็ง

4. เป้าประสงค์

4.1 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาและผู้จบหลักสูตรระยะสั้น สามารถใช้เป็น

พื้นฐานการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.2 มีหลักสูตรตรงความต้องการของท้องถิ่น โดยท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำ

และพัฒนาหลักสูตร

4.3 มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและจัดการศึกษา

4.4 มีการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามชุมชน ชุมชนเข้มแข็ง

5. กลยุทธ์

5.1 จัดการศึกษาระดับอนุปริญาและส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.2 จัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.3 จัดการเรียนการสอนเพื่อปรับพื้นฐานของผู้เรียน

โครงสร้างงานวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

โครงสร้างงานของวิทยาลัยชุมชนจะต้องให้ความสำคัญกับงานจัดการเรียนการสอน งานบริการ และงานกิจกรรมเกี่ยวกับนักศึกษาหรือผู้เรียนสูงสุด โดยมีงานอื่นเป็นส่วนสนับสนุน หรืออำนวยความสะดวก เพื่อให้งานการเรียนการสอนฯ ดำเนินไปอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และชุมชนสูงสุด และต้องเป็นโครงสร้างงานที่สอดคล้องกับนโยบาย หลักการ ปรัชญา และกฎหมาย ของวิทยาลัยชุมชน จึงจะเป็นกรอบโครงสร้างงานของวิทยาลัยชุมชนที่เป็นสถานศึกษาของรัฐ ที่บริหารจัดการโดยชุมชน และชุมชนโดยสภาวิทยาลัยชุมชนมีบทบาทในการกำหนดภาระงาน และการแบ่งส่วนงานในวิทยาลัยขึ้นเองได้ ดังนั้น การแบ่งส่วนงานภายในของวิทยาลัยแต่ละแห่ง จะต้องยึดภาระงานตามโครงสร้างงานหลักๆ 6 กลุ่มงาน ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน 2547 : 42)

1. กลุ่มงานการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาการ เป็นงานที่สำคัญที่สุด เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว การจัดการศึกษา ปรับพื้นฐาน การเรียนของผู้เรียนงานพัฒนาหลักสูตรงานสื่อ การเรียนการสอนงานวัดผล/ประเมินผลการเรียน งานสรรหาและคัดเลือกวิทยากร งานนิเทศ ฯลฯ

2. กลุ่มงานอำนวยความสะดวก เป็นงานที่มีเป้าหมาย เพื่อให้งานอื่นๆ โดยเฉพาะงานการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น รวมทั้งงานด้านอาคารและสถานที่ งานบริหารบุคคล งานสวัสดิการ งานบัญชี งานการเงิน งานพัสดุ งานธุรการ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

งานประชาสัมพันธ์ งานยานพาหนะ งานนโยบายและแผนและงบประมาณ

งานเลขานุการสภาวิทยาลัยชุมชน ฯลฯ

3. งานบริการและงานกิจการนักศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานจัดให้บริการแก่นักศึกษาด้านต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาหรือผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนจนจบหลักสูตร เช่น งานจัดหาทุน งานแนะแนว งานรักษาความปลอดภัย งานดูแลสุขภาพ สุขอนามัย ที่พักอาศัย (หอพัก) งานบริการศูนย์เด็กเล็ก ฯลฯ รวมทั้งการสนับสนุนให้มีความพร้อมหลังจากสำเร็จการศึกษา เช่น การจัดหางาน การจ้างงาน การศึกษาต่อให้กับนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่ภาระงานที่เกี่ยวข้อง เช่น งานชุมชนสัมพันธ์ งานสร้างพันธมิตร ทั้งการสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการหรือแหล่งงานต่างๆ

4. กลุ่มงานเชื่อมโยงระบบเครือข่าย เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษาติดต่อประสานงาน งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน งานติดตามประเมินผล การจัดการศึกษา งานบริการชุมชน เครือข่าย หน่วยจัดการศึกษา รวมทั้งงานมวลชนสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมของชุมชน ฯลฯ

5. กลุ่มงานนโยบายแผนและงบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานการวางแผนระบบโครงสร้างทั้งหมดของการใช้จ่ายงบประมาณ และการกำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนาวิทยาลัย บริหาร ควบคุมงาน ควบคุมการใช้จ่ายด้านงบประมาณ โครงการต่างๆ ของวิทยาลัยทั้งหมด และงานพัสดุ

6. กลุ่มงานกิจการสภา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร การบริหารงานของคณะกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ สภาวิชาการ การพิจารณาเห็นชอบ อนุมัติงบประมาณหลักสูตร อนุปริญญา หลักสูตรระยะสั้น และโครงการต่างๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจากสถาบันต่างๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งมีผู้วิจัยไว้หลายเรื่อง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

กิติมา ปรีดีคิด (2532 :133) ได้กล่าวถึงงานอำนวยการและงานสนับสนุนว่า เป็นงานที่เกี่ยวกับงานบริการต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานอื่นๆ สามารถดำเนินงานไปได้โดยไม่มีอุปสรรคทำให้งานคล่องตัวซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติงานธุรการของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการดำเนินงานทางธุรการโดยกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ ศึกษาวิเคราะห์สภาพงานธุรการของสถานศึกษาและระเบียบกฎหมาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง วางแผนออกแบบระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้เหมาะสม จัดบุคลากรรับผิดชอบ และพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้

ชุมพล ชำนาญสาร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ พบว่า การบริการงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานเหนือทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและกิจกรรมนักศึกษา ด้านการแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ ด้านการจัดสวัสดิการต่างๆ ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ด้านบุคลากร มีการปฏิบัติในภาพรวมในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข มีความเห็นว่า ควรจัดให้มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษา การบริการจัดหางานให้นักศึกษาในระหว่างการศึกษา การจัดบริการสอนเสริมให้นักศึกษาที่เรียนช้า และที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม ซึ่งมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

มงคล เจริญชัย (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริการงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 5 ด้าน คือ งานแนะแนวและจัดหางาน กิจการนักศึกษา งานโครงการพิเศษ งานปกครองและงานสวัสดิการพยาบาลมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาและความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านงานปกครองและงานสวัสดิการพยาบาล ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

คารารัตน์ ธรรมานุชิต (2540 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักศึกษาในขอบข่าย งานปกครอง งานกิจกรรม งานโครงการพิเศษงานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน

และงานสวัสดิการและพยาบาล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ และคณะ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ด้านหลักสูตรวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก การบริการทางวิชาการมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีความพึงพอใจในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละข้อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างของหลักสูตร ความทันสมัยของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร ด้านการบริการทางวิชาการ นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ การบริการของห้องสมุดและแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน อาจารย์ให้ความสำคัญต่อคำปรึกษาของผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม นักศึกษามีความพึงพอใจปานกลาง ได้แก่ สภาพห้องเรียน

ไพรัตน์ ชันซ์แก้ว (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพ และปัญหาในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการปฏิบัติและปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง สำหรับความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเก็บและเรียกใช้ข้อมูลเพิ่มขึ้น 2) การจัดอบรมนักศึกษาที่ทำงานด้านกิจกรรมนักศึกษาให้เข้าใจกฎระเบียบข้อบังคับ และขั้นตอนการดำเนินงาน 3) การเพิ่มสวัสดิการด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษา 4) การสร้างหอพักเพิ่มให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา 5) การจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ 6) การจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น

สมเจตน์ ไตรวุฒวัฒนา (2540 : 1) ได้กล่าวถึงงานอำนวยความสะดวกและงานสนับสนุนว่าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานทั้งภายใน และภายนอกตามระเบียบราชการ ตลอดจนงานที่ประกอบด้วยงานสารบรรณ งานทะเบียน การเงิน พัสดุ การประเมินและสถิติ ธุรกิจการทั่วไป งานธุรการเป็นงานสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร เป็นงานเกี่ยวกับการจัดหา จัดใช้ ดูแล และบริการ เพื่อนำมาซึ่งความสะดวกของหน่วยงานอื่นภายในองค์กร งานธุรการเป็นงานที่มีหน้าที่หลากหลายต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและแผนกต่างๆ โดยหน้าที่งานหลักนั้น มักมีผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว พนักงาน ธุรการทำหน้าที่เป็นผู้ติดต่อ ประสานงาน รับเอกสารไปส่งให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และติดตามการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย งานส่วนใหญ่ของธุรการ เป็นการบันทึกข้อมูล การรับ-ส่งเอกสาร พิมพ์เอกสาร จัดเก็บเอกสาร และค้นหาเอกสาร

ชาญชัย สุกใส (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมต่อนักศึกษา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาวิชา แผนการเรียน เนื้อหาบทเรียน เอกสารประกอบการเรียน แหล่งค้นคว้า การติดต่ออาจารย์ผู้สอน วิธีการวัดผลและประเมินผล แบบฝึกหัด ระบบสืบค้นข้อมูล ระดับคุณภาพของบทเรียนบนเครือข่ายอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิ์ อรุณรัตนานนท์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษาใน สหวิทยาลัยพุทธชินราช ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและคณะกรรมการ นักศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดทิศทางและขอบเขตของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านประเภทและลักษณะของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านองค์กรนักศึกษาและการบริหาร งานกิจกรรมนักศึกษา พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมและคณะกรรมการนักศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก

พนม ไชยโรจน์ (2545 : 8) ได้กล่าวถึงงานอำนวยความสะดวกและงานสนับสนุนว่า งานอำนวยความสะดวกและงานสนับสนุนเป็นงานบริการและอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนให้งานด้านอื่นๆดำเนินไป โดยไม่มีปัญหา อุปสรรค เกิดความคล่องตัวในการทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาต้นแบบการเรียนการสอนผ่านเว็บเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แบบนำตนเอง และการใฝ่รู้ของผู้เรียนผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนรับรู้จุดที่เป็นประโยชน์ของการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง และการใฝ่เรียนรู้ ในส่วนของการศึกษาความเป็นไปได้จากการศึกษาเอกสาร และการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ พบว่า คณะวิทยายังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนมีเพียงร่างแผนพัฒนาเทคโนโลยี บุคลากรที่จะรับผิดชอบ และอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบ web-base ยังไม่พร้อม แต่อย่างไรก็ตามพบว่าอาจารย์จำนวนร้อยละ 60 สนใจการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายในระดับมาก และเห็นว่าคณะครุศาสตร์ควรเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ร้อยละ 86 ที่ไม่มีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายในด้านการสนับสนุนจากคณะ

อัญญา จันทร์สุข (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียน ทางระบบเครือข่ายสำหรับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่ายและนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษาพบว่าการจัดสภาพแวดล้อม และสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนควรคำนึงถึงคุณสมบัติของอุปกรณ์

เครื่องมือพัฒนารายวิชา และระบบบริหารการเรียนการสอน แหล่งทรัพยากรสนับสนุนการเรียน รายวิชาที่สอน อภิปราย และให้คำปรึกษา ควรคำนึงถึงการจัดตั้งของระบบเครือข่ายและที่ตั้งของเว็บ (Web Sever) ส่วนนโยบายสถาบันควรให้สอดคล้องกันทั้งด้านนโยบาย ทิศทาง เป้าหมาย งบประมาณ และการจัดบุคลากร

วินัย นุชพิทักษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการ นักศึกษาของบุคลากรในสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการ นักศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในขอบข่าย 5 ด้านงานปกครอง ด้านงานกิจกรรม ด้านงานโครงการพิเศษ ด้านงานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน และด้านงานสวัสดิการและ พยาบาลอยู่ในระดับมาก

รัตนา จิตรรัตนอนันต์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัจจัยบางประการ ที่น่าจะสัมพันธ์กับคุณภาพของมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏภาคเหนือ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุก ด้าน คุณภาพของมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏภาคเหนือ โดยภาพรวมมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน คุณภาพของมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏ ภาคเหนือ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ ในระดับมากทุกด้าน ปัจจัยด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาโครงร่างวิทยานิพนธ์ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การบริหารและการจัดการระดับบัณฑิตศึกษา มีความสัมพันธ์ ในทางบวกกับคุณภาพมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษาในสถาบันราชภัฏ

ประภารัตน์ คำสิม (2545 : 1-15) ได้ศึกษารวบรวมแนวปฏิบัติการบริหารงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่างานวิชาการเป็นงานหนึ่งที่มีหน้าที่ให้บริการที่สำคัญ ด้านหนึ่ง ซึ่งภาระงานหรือหน้าที่หลักที่ให้บริการทางด้านการเรียนการสอนและงานประจำต่างๆ ดังนี้ การประสานงานเพื่อจัดทำฐานข้อมูลของหลักสูตรต่างๆ การประสานที่เกี่ยวข้อกับการ ตรวจสอบหลักสูตร การเสนอหลักสูตรต่อคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพิจารณา การเตรียมการจัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาหลักสูตร การประสานงานเพื่อประเมินผลหลักสูตรและ การเรียนการสอน การจัดทำตารางเรียน การจัดทำตารางสอน การลงทะเบียน การประสานเพื่อติดตาม ประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา การจัดทำปฏิทินการศึกษา พิมพ์หนังสือราชการเพื่อติดต่อสถานที่ ฝึกงาน การจัดทำบัญชีลงทะเบียนรับและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อกันกับงานวิชาการการรับส่งเกรด ของนิสิตระดับปริญญาตรี

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2546 : 82) ได้กล่าวถึงงานอำนวยความสะดวกและงานสนับสนุนว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นงานประจำ เช่น จดหมายโต้ตอบ ติดต่อกับในเรื่องต่างๆ ซึ่งพนักงานระดับล่างจะลงบันทึกทุกขั้นตอน ตั้งแต่ได้รับจดหมาย บันทึกหลักฐานการรับเอกสารในทะเบียนรับ จากนั้นจำแนกแจกจ่ายไปในสายงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บุญส่ง หาญพานิช (2546 : 236) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการในระดับมาก ขณะที่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันเกิดขึ้นในระดับค่อนข้างน้อยในทุกด้านที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้ ได้แก่ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การบริการความรู้ การสื่อสารความรู้ การใช้เทคโนโลยี วัฒนธรรมและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการความรู้ ลักษณะที่ผู้บริหารมีความต้องการในระดับมากให้มีการนำองค์ความรู้ใหม่ซึ่งเกิดจากการบริหารความรู้ ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนาการเรียนการสอน หลักสูตร เทคโนโลยี ห้องสมุด การวิจัย การประเมินความดีความชอบ การสร้างนักวิชาการ การกำหนดภาระงานของบุคลากรและบริการความรู้ ผู้บริหารมีความประสงค์ในระดับมากให้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ในลักษณะของการร่วมมือที่ต่างฝ่ายต่างเป็นทั้งผู้ให้ และผู้บริการใน 5 ด้าน คือ การเผยแพร่สู่สาธารณะ การถ่ายทอดความรู้ การจัดอบรมสัมมนา การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงความรู้และการให้คำปรึกษา

พิจิตรา สิริศรีสัมพันธ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะที่มีต่อการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีทักษะต่อการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยมหิดล แต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาชายและหญิงมีทักษะต่อการเรียนการสอนผ่านทางระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีทักษะต่อการเรียนการสอนผ่านทางระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่เรียนคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และนักศึกษาที่เรียนคณะทันตแพทยศาสตร์มีทักษะแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนคณะสัตวแพทยศาสตร์ ส่วนคู่อื่นๆ ไม่ต่างกัน
4. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 มีทักษะต่อการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยมหิดลทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรูปแบบการเรียนการสอน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทักษะต่อการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงและปานกลางมีทัศนคติแตกต่างกันจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

สมคิด หุ่นใจ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการกรณีศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่าเป็นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของบุคลากร งานด้านการฝึกประสบการณ์อาชีพของนักศึกษาภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อให้ได้สารสนเทศตามความต้องการของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการ สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ดี สามารถลดขั้นตอนในการทำงานของระบบ ช่วยในการจัดการข้อมูลงานวิชาการ สามารถใช้งานผ่านระบบ Web Based Technology ความสะดวก รวดเร็วในการใช้งานระบบ

สุรจิตตา โพธิบุตร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 9 พบว่า ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้าน การปกครอง งานกิจกรรมนักศึกษา งานโครงการพิเศษ งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน งานสวัสดิการ และพยาบาลอยู่ในระดับมาก มีการปฏิบัติสูงสุดในเรื่องการเอาใจใส่ดูแลเด็กเดือน และอบรมเรื่องความประพฤติแก่นักศึกษา การจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นในวันสำคัญต่างๆ การกวาดขัน การประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อส่งนักศึกษาเข้าฝึกงาน และการจัดบริการด้านอุปกรณ์การปฐมพยาบาลและยาสามัญที่จำเป็น เรื่องที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ การจัดครู อาจารย์ดูแลความประพฤติ นักศึกษานอกสถานศึกษา นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการศึกษาด้านงานปกครอง งานกิจกรรมนักศึกษา งานโครงการพิเศษ งานแนะแนวอาชีพ และจัดหางาน งานสวัสดิการ และพยาบาลอยู่ในระดับมาก มีการปฏิบัติสูงสุดในเรื่อง การแจ้งระเบียบข้อบังคับให้นักศึกษาได้รับทราบ การให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม การกำหนดมาตรการเคร่งครัดในการป้องกันการก่อความไม่สงบ การจัดนิทรรศการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล ด้านอาชีพการจั้บริการให้ความรู้คำแนะนำด้านสุขภาพอนามัย การสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ การอำนวยความสะดวกในการดูงานหรือการศึกษานอกสถานที่และการจัดบริการเงินยืมแก่นักศึกษา

เบาวัดถิษณ์ คัดโนภาส (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริการกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้ พบว่า ผู้บริหารและนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิโรฒ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความเห็นว่าบริการที่สำคัญมี 22 รายการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา ผู้บริการและนักศึกษาเห็นว่าบริการที่จัดว่าสำคัญที่สุดมี 28 รายการ เช่น บริการคู่มือนักศึกษาใหม่ บริการจัด

ตารางเรียน ตารางสอนและห้องเรียน บริการแนะแนว บริการอาหาร บริการหอพัก บริการรักษา
ความปลอดภัย เป็นต้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

วูดเว็ด (Woodward. 1990 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชน โดยใช้
เทคนิคเคลฟาย 4 รอบ ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในวิทยาลัยชุมชนจำนวน 24 คน
ผลการศึกษาพบว่า มี 8 คนที่สามารถบ่งบอกถึงบทบาทของวิทยาลัยชุมชนตามความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. คุณภาพของอาจารย์และบุคลากร 2. คุณภาพของการจัดการ
เรียนการสอน 3. คุณภาพของงานอำนวยการและงานสนับสนุน 4. ระดับความสำเร็จของนักศึกษา
5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูง 6. สภาพทางเศรษฐกิจและการจัดการด้านทรัพยากร
7. สภาพแวดล้อมที่ให้การสนับสนุน 8. ความกระฉับกระเฉงของพันธกิจตามจุดมุ่งหมายของ
วิทยาลัยชุมชน

โจเซฟ (Joseph. 1997 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนและ
มหาวิทยาลัยใน 8 รัฐของสหรัฐอเมริกา โดยทำการเปรียบเทียบในด้านผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการ
จัดการเรียนการสอน และจำแนกตามโมเดล ผลการศึกษาพบว่า เมื่อจำแนกตามลักษณะที่เกี่ยวข้อง
มีตัวบ่งชี้ 73 เปอร์เซ็นต์ ที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอก และ 16 เปอร์เซ็นต์ ที่เป็นผู้เกี่ยวข้องภายใน
และ 12 เปอร์เซ็นต์ ที่เป็นตัวบ่งชี้รวมทั้ง 2 อย่าง เมื่อจำแนกตัวบ่งชี้ พบว่า มี 13 เปอร์เซ็นต์
ที่เป็นปัจจัยนำเข้า 42 เปอร์เซ็นต์ คือ ด้านการบวการ 21 เปอร์เซ็นต์ คือ ด้านผลผลิต 18 เปอร์เซ็นต์
คือ ด้านผลลัพธ์ และอีก 16 เปอร์เซ็นต์ เป็นด้านคุณภาพ โดยมีตัวบ่งชี้ที่เป็นที่นิยมมากที่สุด

1. การจัดการเรียนการสอน 2. งานกิจการนักศึกษา 3. คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน
4. การใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสอน 5. การอำนวยการและงานสนับสนุน 6. จำนวนผู้ที่ศึกษา
- ต่อในระดับที่สูงขึ้น 7. เครือข่ายในวิทยาลัยชุมชน 8. การให้ทุนสนับสนุน 9. ความพึงพอใจของผู้มี
- ส่วนเกี่ยวข้อง 10. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา 11. อัตราส่วนระหว่างครูผู้สอนและจำนวนนักศึกษา

โซเรนเซน (Sorensen. 1998 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชน
นอร์เวย์ต่อการจัดการเรียนการสอน สำหรับการประเมินผลลัพธ์ของสถานศึกษาและความ
สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง จำนวน 148 คน โดยทำการศึกษาขั้นตอนและการเปลี่ยนแปลง
พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด 90 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ ความก้าวหน้าของการศึกษา
และการจัดการเรียนการสอน และความพึงพอใจของนักศึกษา

โทมัส (Thomas. 2001 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพและบทบาทของวิทยาลัยชุมชน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน
คือ นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร บุคลากรในสถาบัน และผู้ว่าจ้าง จำนวน 1,962 คน เครื่องมือที่ใช้

ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพและบทบาทของวิทยาลัยชุมชนเรียงลำดับจากมากที่สุด คือ 1. อัตราการได้รับใบประกอบวิชาชีพ 2. การจัดการเรียนการสอน 3. งานบริการและกิจการนักศึกษา 4. การอำนวยความสะดวกและงานสนับสนุน 5. อัตราส่วนระหว่างครูผู้สอนและจำนวนนักศึกษา 6. งานจัดตั้งและการบริการระบบเครือข่าย 7. อัตราการจบการศึกษา 8. การเปิดหลักสูตรที่หลากหลาย 9. ผลการเรียนของนักศึกษา 10. ความพึงพอใจในประสบการณ์ขณะที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัย

โจเซฟ และเฮนริก (Joseph and Henrik. 2004 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้เกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนสหรัฐอเมริกา จำนวน 101 แห่ง ใช้วิธีการศึกษาจากรายงานสภาพการดำเนินงานของรัฐ จำนวน 29 รัฐ ผลการศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) คือ บุคลากร การเงิน ทรัพยากรต่างๆ ด้านกระบวนการ (Process) คือ กิจกรรที่จัดขึ้น การบริการ ด้านผลผลิต (Output) คือ การสำเร็จการศึกษา ระยะเวลาในการศึกษา และด้านผลลัพธ์ (Outcome) คือ ใบประกอบวิชาชีพ การได้งาน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า มีตัวบ่งชี้ที่นิยมมากที่สุด คือ 1. คุณวุฒิอาจารย์ 2. การได้งานทำ 3. การจบการศึกษา 4. กิจกรรที่จัดขึ้น 5. การสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง 6. ตัวบ่งชี้เฉพาะของวิทยาลัยชุมชน 7. การสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษา 8. การเทียบโอนของหลักสูตร 9. การรับสมัครเข้าเรียน 10. หลักสูตรที่ได้รับการรับรอง 11. ความหลากหลายของสาขาวิชา 12. การใช้เทคโนโลยีและระบบเครือข่ายในการสอนระยะไกล 13. ความช่วยเหลือจากภายนอก 14. ระยะเวลาในการศึกษาของแต่ละหลักสูตร

จากงานวิจัยต่างๆ ที่ได้ศึกษาและกล่าวมาข้างต้นนั้น บทบาทในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาและผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลสถาบันการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ที่มีความต้องการที่จะเข้ารับการศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์จึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาคนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์ และการให้บริการทางการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง